

KSK-notat nr.: 68/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Norsk Grønnkraft AS / Kvernåi kraftverk		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Oppland / Lesja		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.: 	Telefon: 22 95 95 95 Telefaks: 22 95 90 00 E-post: nve@nve.no Internett: www.nve.no
Saksbehandler:	Brit Torill Haugen	Sign.: 	
Dato:	18 DES 2013		
Vår ref.:	NVE 201000490- 56		Org. nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Kvernåi kraftverk i Lesja kommune i Oppland fylke

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon	2
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	22
NVEs konklusjon	28
Forholdet til annet lovverk	30
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	31
Øvrige forhold	34
Vedlegg	35

Sammendrag

Norsk Grønnkraft AS vil nytte et fall på 410 m med inntak på kote 935 og kraftverk på kote 522 i elva Kvernåi. Det er planlagt nedsprenget og nedgravd rørgate på 2460 m. Kvernåi Kraftverk er planlagt med en installert effekt på 3 MW og vil produsere om lag 8 GWh et middels år.

Lesja kommune, Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune er alle positive til at det blir gitt konsesjon til Kvernåi kraftverk, gitt visse vilkår. Statens Vegvesen har ingen kommentarer utover at det må søkes om avkjøringstillatelse fra fylkesveien. Vern Nedre Otta, Laugens venner, FNF Oppland og Sabima er alle imot en utbygging med bakgrunn i brukerinteresser og biologiske verdier. A/L Lågen fiskeelv mener at fiskeundersøkelsene som er gjort ikke er god nok og at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig. Øyvind Nordli på vegne av flere, er imot en utbygging på grunn av brukerinteresser, kulturhistorie, kvartærgeologi og landskap. Kristin Margret Brækken er sterkt kritisk til Norsk Grønnkraft sin plan rundt for utbygging av Kvernåi kraftverk. Bjørn Johan Traasdahl er mot en utbygging av Kvernåi da han driver turistvirksomhet i området. Han påpeker særlig forhold knyttet til fugl og fuglekikking. Steinar Selsjord informerer om at det er vannuttak i de øvre delene av Kvernåi sitt nedbørsfelt.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

En utbygging av Kvernåi kraftverk vil i hovedsak føre til konsekvenser for brukerinteressene rund elva Kvernåi. Det er særlig den visuelle opplevelsen for turgåere som vil bli påvirket både gjennom fysiske inngrep og redusert vannføring. NVE mener likevel at med avbøtende tiltak som pålegg om tunnelboring i den øvre delen av vannveien og slipp av høyere minstevannføring enn omsøkt, er dette akseptabelt. Det er registrert en bekkekløft av A-verdi i Kvernåi. NVE har konkludert med at de registrerte verdiene i bekkekløften ikke vil bli påvirket i vesentlig grad av redusert vannføring og dermed vil ikke verdisettingen av kløften bli endret til tross for at det blir gitt konsesjon til bygging av Kvernåi kraftverk.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Norsk Grønnkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Kvernåi kraftverk med tunnelboring i den øvre del av vannveien. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Norsk Grønnkraft, datert 14.11.2012:

«Søknad om konsesjon for bygging av Kvernåi kraftverk

Norsk Grønnkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Kvernåi i Lesja kommune i Oppland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannrusselsloven, jf § 8, om tillatelse til:

- å bygge Kvernåi kraftstasjon i samsvar med fremlagte planer

II Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Kvernåi kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Kvernåi kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	20
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	12,6
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	20
Middelvannføring	l/s	400
Alminnelig lavvannføring	l/s	17
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	121
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	9
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	935
Avløp	moh.	522
Lengde på berørt elvestrekning	m	2460
Brutto fallhøyde	m	410
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,643
Slukeevne, maks	l/s	900
Minste driftsvannføring	l/s	40
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	30
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	10
Tilløpsrør, diameter	mm	700
Tilløpsrør, lengde	m	2460
Installert effekt, maks	MW	3,0
Brukstid	timer	2700
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	6,1
Produksjon, årlig middel	GWh	8,1
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	33,1
Utbyggingspris	kr/kWh	4,08

Kvernåi kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	3,35
Spenning	kV	0,99

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	3,35
Omsetning	kV/kV	0,99/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	450
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Norsk Grønnkraft eies av fire av de største kraftselskapene i Norge: Akershus Energi, EB, E-CO og Østfold Energi, og har småkraftprosjekter over hele Norge.

Beskrivelse av området

Kvernåi i Lesja kommune drenerer østover mot samløp med Lågen ved Brustuga ca. fem km vest for Dombås. Elven renner forholdsvis rolig i øvre og nedre deler av tiltaksområdet, men passerer et vesentlig brattere parti mellom kote 820 og kote 570. Her inngår også bekkekløfter og små fossefall. Hele tiltaksområdet er skogdekt. Øverst i prosjektområdet dominerer fjellbjørkeskog, i midtre og nedre partier tørr furuskog. Her er det også en del traktorveier og hogstflater. I tillegg finnes merkete turveier og turstier, som bl.a. er knyttet opp mot gangbruere over Kvernåi ved kote 650 og kote 905. Sørøst for planlagt kraftstasjon ligger en revefarm, og nord for elveløpet i samme område går en landbruksvei (bomvei) fram til en slåtteteig med tilliggende bygningsmasse.

Teknisk plan

Inntak

Det vil bli bygd inntaksdam med et inntaksarrangement med bjelkestengsel og varegrind. I tillegg blir det montert arrangement for minstevannføring. Inntaksdammen vil bli utformet slik at den ikke blir dominerende. Damhøyden blir på ca. 3 meter og lengde ca. 20 meter. Det er ikke utført oppmåling ved det planlagte inntaket, men dette vil bli gjort i forbindelse med detaljplanleggingen. Volum inntaksmagasin er foreløpig anslått til ca. 500 m³.

Rørgate

Rørgaten vil være delvis nedgravd og delvis nedsprenget i grøft fra inntaket og ned til kraftstasjonen. Rørgaten vil bli ca. 2460 meter og trasèen vil i anleggstiden ha en bredde på 15 til 30 m avhengig av terrenget. Rørledningen vil ha en diameter på ca 0,7 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen vil bli liggende i dagen på ca kote 522, ca 600 m ovenfor elvas utløp i Lågen. Kraftstasjonen får en grunnflate på ca 80 m², og forutsettes tilpasset til eksisterende terreng og bebyggelse. I kraftstasjonen vil det bli installert en Peltonturbin på 3,0 MW. Maksimal slukeevne med en fallhøyde på 410 m vil være 0,9 m³/s. Generatoren får en ytelse på ca 3,35 MVA og en antatt

spenning på 0,99 kV. Generatorspenningen transformeres opp til 22 kV via en trafo med omtrent samme ytelse som generator.

Nettilknytning

Kraftverket vil bli tilknyttet eksisterende 22 kV linje like ved Kvernåis utløp i Lågen ca. 600 m nedenfor kraftstasjonen. Kabelen fra kraftstasjonen vil ha en lengde på ca. 450 m frem til tilknytningspunktet. Kabelen fra kraftstasjonen og ned til tilknytningspunkt 22 kV vil bli nedgravd.

Veier

Det går en lokal vei fra hovedveien og frem til kraftstasjonen. Veien vil bli benyttet både under anleggsperioden og til fremtidig drift og vedlikehold av kraftverket. Det vil bli etablert en midlertidig anleggsvei fra eksisterende lokal vei langs rørtraseen frem til inntaket.

Massetak og deponi

Det forventes ikke overskuddsmasse som må deponeres. Eventuelle overskuddsmasser vil bli planert ut langs rørtrase og kraftstasjonsområdet.

Arealbruk

Damsted med inntakskonstruksjon og tilkomst	200 m ²
Inntaksbasseng	500 m ²
Kraftstasjon og avløpskanal	250 m ²
Permanent vei	250 m ²
Midlertidig vei	10 000 m ²
Deponi	0 m ²
Totalt	11 000 m ²

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området som berøres av kraftverksutbyggingen er i gjeldende kommuneplan (arealdelen) definert som LNF-område (landbruk, natur og friluftsområde).

Samlet plan (SP)

Tiltaket er under 10 MW og det er dermed ikke påkrevd med behandling etter Samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Kvernåi omfattes ikke av verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Inngrepet vil føre til tap av 1 km² INON i sone 2, 1-3 km fra tekniske inngrep.

Nasjonale laksevassdrag

Prosjektet er ikke knyttet til et nasjonalt laksevassdrag

Andre verneområder

Området er ikke omfattet av andre verneplaner eller er fredet på noen måter.

EUs vanddirektiv

Hele vannområde Mjøsa, medberegnet Gudbrandsdalslågen og Kvernåi, inngår i Vannregion Glommas vannforskriftsarbeid, andre planperiode. Forvaltningsplan skal utarbeides innen 2015 og miljømål nås innen 2021.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 26.06.13 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Oppland fylkeskommune, Laugens Venner, Vern Nedre Otta, FNF Oppland, Naturvernforbundet Oppland, Norges Jeger og Fiskerforbund, grunneiere og flere andre privatpersoner som har uttalt seg i saken. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Lesja kommune gjorde følgende vedtak den 31.05.2013:

«Lesja kommune ser positivt på en utbygging av Kvennåe under vilkår av:

- Minstevannsføringen må økes for å sikre fisken i Kvennåe, for fuktighetskrevede arter, og for opplevelsesverdien og landskapsestetikk. Lesja kommune mener minstevassføring må vurderes økt til 30 l/s vinterstid og 60 l/s sommerstid.*
- Lesja kommune har funnet en klar overvekt av fordeler knyttet til ett inntak rundt 860 m.o.h. sammenlignet med utbyggers alternativ 935 m.o.h. Vi ber derfor NVE vurdere inntakssted rundt 860 m.o.h. som ett alternativ.*
- Det må sikres med vilkår at Norsk Grønnkraft AS står ansvarlig og skal rette opp eventuelle skader på naturverdier og fast eiendom som skjer undervegs i byggeperioden, i driftsfasen og ved opprydding ved eventuelt opphør av tiltaket.*
- Det bør brukes miljøforsvarlige metoder for bygging og drift av anlegget så miljøforringelsene blir minst mulig.*
- Vegløsning både under anleggstiden og i driftsperioden anbefales fra dalbunnen.*
- Det må sikres avbøtende tiltak for Fossekall (reirkasser) og omløpsventil/bygging av terskler for fisk, samt at det i anleggstida tas hensyn til stier, veger og trekkveger for hjortevilt og beitedyr.»*

Den 23.07.13 sender Lesja kommune inn følgende tilleggsopplysninger:

«Viser til befaring 26.juni 2013. Lesja kommune vil i tillegg opplyse om at det blir drive ein pelsdyrgard, Kvennmoen (gnr/bnr/fnr 137/1/1) like nord for Kvennåe, like ved fylkesvegen 496. Ved sprengingsarbeid ved ein eventuell konsesjon er rev spesielt vare på slike

lydar/ristingar. Sprenging ved utbygging av anlegget bør derfor ikkje skje i perioda reven er mest var på slike lydar, ca mars-juni/juli.»

Fylkesmannen i Oppland oppsummerer sin uttalelse den 5.4.2013 med følgende:

«Fylkesmannen vil ikke motsette seg at det gis konsesjon for etablering av Kvernåi kraftverk. Søker har påpekt at det kan bli gjort endringer av prosjektet i detaljplan for kraftverket dersom det gis konsesjon.

Vi forutsetter at det ikke blir gjort justeringer av prosjektet som øker miljølempene uten at dette blir gjenstand for ny høring. I en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,03m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,01 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.
- Etablering av omløpsventil som sikrer jevn vannføring nedstrøms kraftverket ved driftsavbrudd
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider.
- Anleggsarbeid innenfor en radius på 500 m fra hekkelokaliteten skal ikke forekomme i perioden 01.04 – 01.07 for fjellvåk og 01.03 – 01.07 for hønsehauk.
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotopiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.
- Standard naturforvaltningsvilkår.
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.»

Oppland fylkeskommune vedtok følgende den 18.4.2013:

«1. Fylkesutvalget vil ikke motsette seg at det gis konsesjon for etablering av Kvernåi kraftverk under forutsetning om at det blir satt krav til følgende avbøtende tiltak:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen skal minst være på 30 l/s i perioden 01.05 – 30.09 og 10 l/s i perioden 01.10 – 30.04
- Det må bygges omløpsventil for å sikre at strekningen nedenfor kraftverksutløpet ikke blir tørrlagt dersom en skulle få driftsutfall i kraftverket.
- Standard naturforvaltningsvilkår.

Dersom vilkårene ikke blir tatt inn i konsesjonen fremmer fylkesutvalget innsigelse med hjemmel i vannressurslovens § 24, og begrunnes med hensynet til vannforskriftens § 12

2. Av hensyn til villrein kan ikke inntaket ligge åpent til i snauffellet. Det bør nedenfor skoggrensa for å redusere eventuelle forstyrrelser som kommer av tilsyn og vedlikehold av anlegget.

3. De automatisk fredete kulturminnene id. 138198 og id. 138207 fangstlokaliteter skal sikres mot hogst og anleggsarbeid, herunder etablering av midlertidig anleggsveg i rørgatetraseen. Kulturminnene skal merkes og sikres med midlertidige anleggsgjerder. Merking og sikring av kulturminnene skal gjøres i samarbeid med Oppland fylkeskommune, og det skal gis beskjed i

god tid om gjennomføring av hogst og oppstart av anleggsarbeid. Anleggsbeltene nær kulturminnelokalitetene skal gjøres bredest i motsatt retning av kulturminnene for å unngå massetipper og lagring av masse i området nær kulturminnene.»

Direktoratet for mineralforvaltning har i sitt brev av 18. april 2013 ingen merknader til søknaden.

Statens Vegvesen Region øst har i sitt brev av 5.4.2013 følgende merknader til søknaden.

«Planen forutsetter en inntaksdam i Kvernåi og rørgate fram til kraftstasjonen nær fylkesveg 496. Utbyggingen vil kreve tillatelse fra Statens vegvesen på følgende punkter:

- *Kryssing over fylkesvegen med rør fra kraftstasjon til nettilknytning*
- *Avkjøring fra fylkesvegen til kraftstasjonen.*

Ved en eventuell utbyggingstillatelse må utbyggeren sende søknad til Statens vegvesen, før arbeidene starter. Søknadene vil bli behandlet positivt av Statens vegvesen med følgende vilkår:

- *Kryssing over fylkesvegen må baseres på boring.*
- *En kan regne med at det vil bli gitt avkjørselstillatelse fra fylkesvegen til kraftstasjonen med krav til teknisk standard (utforming og sikt). Dette vil vi komme tilbake til når det foreligger en konkret søknad.*

Ut i fra oversendte tegninger vil kraftstasjonen bli anlagt utenfor byggegrensa på 15 meter langs fylkesvegen.

Med disse forbeholdene har ikke Statens vegvesen merknad til at blir gitt tillatelse til Kvernåi kraftverk.»

Vern Nedre Otta skriver følgende i sitt brev av 11.4.2013:

«Med hensyn til Naturmangfoldloven og føre-var prinsippet, bes alle planlagte småkraftverk skrinlegges.

Kvernåi vil få redusert vassføring over ei strekning på 2460 m. Rørgate i nedgraven/nedsprengt grøft. På noen steder har elveløpet form som kan karakteriseres som bekkeløft. Ca 1 kvadratkm av INON-område vil gå tapt. Verdifullt friluftsområde. Selv det nye alternativet med å flytte inntaksdammen 600 m lenger ned, utgjør bare en marginal forbedring. Kommuna har utsatt sin avgjørelse, vil ha mer saksutredning.»

Laugens venner skriver følgende i sin uttalelse av 15.4.2013:

«Viktige naturtyper som Oppland har et spesielt nasjonalt og til dels internasjonalt ansvar for å ta vare på er bekkeløfter i Gudbrandsdalen, flommarker langs Lågen og Ottaelva. I bekkeløftene finnes fosserøyksoner med tilhørende arter, der den såkalte "huldrefloraen" er unik i landet.

[...]

Det finnes merkete turveier, som bl.a. er knyttet opp mot gangbruer over Kvernåi Strandsnipe (NT), og delvis grannsildre (NT) og grynsildre (NT), er direkte knyttet til vassdraget i tiltaksområdet. I rapporten om bekkeløft for Kvernåi er det funnet en forekomst av ulvelav som er definert som sårbar (VU). Kvernåi spiller trolig en rolle som rekrutteringsområde for harr i Lågen. Harr er en prioritert art. Derfor har elvestrekningen opp til et vandringshinder

ved ca. kote 550 fått middels stor verdi for harr. Redusert vannføring vil være negativt for fisk og ferskvannsorganismer, men planlagt slipp av minstevannføring sommer og vinter vil avbøte en del på skadevirkningene, men neppe tilstrekkelig. Fossekall er tilknyttet vassdragsmiljøet langs Kvernåi. Redusert vannføring forventes å ha middels negativ virkning på fossekall. Både fjellvåk og dvergfolk er konstatert hekkende innenfor tiltaksområdet. Det er registrert to naturtyper i tiltaksområdet; bekkekløft og bergvegg med A-verdi og B-verdi. Av energiproduksjonen på 8,1GWh vil 75 % være sommerkraft. Den planlagte utbyggingen vil medføre et tap av INON-område i ca. 1 km². (Iht: St.meld.nr. 26 (2006-2007) «Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand», er det eit nasjonalt mål å: «Sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på». Tap av slike områder må ikke godtas. De negative konsekvensene er så store at konsesjon ikke bør gis.»

FNF Oppland skriver følgende i sin uttalelse av 19.4.2013: (brevet er støttet av Norges Jeger og Fiskerforbund Oppland, Oppland orienteringskrets, DNT Gjøvik og Omegn, Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland krets av Norges speiderforbund, Gudbrandsdal krets av Norges Speiderforbund og Norsk ornitologisk forening Oppland)

«Vi går imot planene om utbygging av disse 10 småkraftverkene i Gudbrandsdalslågens sideelver. Vi viser til Fylkesmannen i Oppland sitt forslag om helhetlig vurdering av Gudbrandsdalslågen med sideelver, og mener at de gjenværende urørte delene må vernes ved en ny supplering av verneplanen/omlegging av samlet plan.»

Kvernåi vil få redusert vassføring over ei strekning på 2460. Redusert vannføring vil være negativt for fisk og ferskvannsorganismer. Større inngrep i verdifullt og mye brukt friluftsområde. På noen steder har elveløpet form som kan karakteriseres som bekkekløft. Ca. 1km² av INON-område vil gå tapt. Strandsnipe (NT), og delvis grannsildre (NT) og grynsildre (NT) er direkte knyttet til vassdraget i tiltaksområdet..»

SABIMA, NJFF, DNT og Naturvernforbundet skriver i sin felles høringsuttalelse om samlet belastning den 19.4.2013:

«Vi peker på de godt kartlagte og store naturverdiene i hele det sammenhengende elvedalssystemet til Gudbrandsdalslågen med sine sideelver. Ikke minst Vinstra-komplekset, som er et av de viktigste og mest intakte elvekløftområdene i Norge (og Europa), med en konsentrasjon av denne typen naturverdier som er unik i internasjonal målestokk. Her er også flere rødlistearter og verdifulle naturtyper, og Norge har et internasjonalt ansvar for å ta vare på disse unike verdiene. Vi mener derfor at søknader om vannkraft i dette området må behandles etter en meget streng tolking av Naturmangfoldloven §§ 4, 5 og 10. Det må i tillegg stilles strenge krav til godt kunnskapsgrunnlag og gode faglige vurderinger av påvirkningen på annet biologisk mangfold og naturverdier. Vi mener også at områdets store verdi for friluftsliv og turisme må vektlegges sterkt i vurderingene.»

SABIMA, DNT og Naturvernforbundet skriver i sin felles høringsuttalelse den 19.4.2013:

«Vi motsetter oss utbygging av Kvernåi. Kvernåi er en meget fint formet bekkekløft som er vurdert som svært viktig (naturtypeverdi A) i Naturbase. Vi viser også til at øvre del av nedbørfeltet til Kvernåi inngår i Reinheimen nasjonalpark, blant annet med verneformål å ta vare på vassdragsnaturen i området. Det fremgår av biomangfoldrapporten at det langs de nedre delene av Kvernåi er gråorskog. Det er registrert flere rødlistearter i bekkekløften, som ulvelav (VU), grynsildre (NT) og grannsildre (NT) og mogop (NT). Her er også flere fugler fra Bern II-listen (fossekall, linerle, flaggspett, svartspett, tretåspett). Vi mener derfor det ville

være brudd på naturmangfoldloven § 4 og 5 å gi konsesjon for utbygging av Kvernåi. Det er i følge faktaene i dokument såpass stor vannføring om sommeren at det skulle kunne oppstå fosserøyk. Hvis ikke dette er klarlagt, mener vi at det må gjøres en slik kartlegging av eventuelt fosserøyksamfunn. Vi spør også om de reelle biomangfoldverdiene er godt nok avdekket, særlig i det bratte partiet mellom kote 820 og 570. Skrubbenever er en signalart og indikerer at det ikke er en fattig lavflora. I listen over rødlistearter i søknaden mangler mogop (NT), som er nevnt i biomangfoldrapporten. Det fremgår av søknaden at der er sti inn i området og en gangbro over elva, samt at området delvis brukes for jakt og fiske. Verdiene for friluftsliv og turisme er dårlig kartlagt. Hvis det skulle gis konsesjon for utbygging av Kvernåi, må det stilles krav til et nivå på minstevannføring som sikrer at fossene skal fortsette å fosse og også krav til at de tekniske inngrepene blir mest mulig tilrettelagt for å minimere påvirkningen på biomangfold.»

A/L Lågen fiskeelv skriver i sin uttale 11.04.13 følgende:

«...Lågen Fiskeelv finner flere store mangler i både den gjennomførte fiskeundersøkelsen og konsekvensvurderingen av biologisk mangfold, se punkt A - C.

A) Vandringer hos elveaure mellom Lågen og sideelven Kvernåi er ikke undersøkt

[...]

B) Gyte- og oppvekstområder i Kvernåi for harr er ikke dokumentert

[...]

C) Andre forhold

En eventuell utbygging av Kvernåi vil berøre to fiskearter (elvelevende aure og harr) med svært ulike vandringsbehov og livshistorikk. Dette vil innebære svært store utfordringer med hensyn til å utarbeide et optimalt manøvreringsreglement for vannføringen som må slippes på regulert strekning. Spesielt krevende er at harr er en vårgyter og aure er en høstgyter. Langelo og Oldervis (2009) peker på at kraftverket bør plasseres ved vandringshinderet for fisk fra Lågen. Lågen Fiskeelv støtter dette forslaget. Lågen Fiskeelv mener at kunnskapsgrunnlaget ikke er godt nok for å gjennomføre en konsekvensvurdering av Kvernåi kraftverk innenfor fisk og ferskvannsorganismer. Lågen Fiskeelv kan derfor ikke vurdere den presenterte konsekvensvurderingen til Spikkeland (2012).»

Øyvind Nordli på vegne av flere ha sendt inn sin uttalelse den 08.04.2013 og vi gjengir et sammendrag av dette da uttalelsen er lang og inneholder kart og bilder:

Nordli på vegne av flere er sterkt imot en utbygging av Kvernåi kraftverk. Nordli peker på at søknaden frå Norsk Grønnkraft AS er mangelfull og at dette gjelder på flere punkter. Særlig når det kommer til landskap og kulturhistorie så er det store mangler. Han etterlyser informasjon og fakta om de to strandlinjene etter siste isavsmelting og daudisgroper som er lokalisert i prosjektområdet. Videre informerer han om stiene og den historiske bruken av stinettet. Elva har også hatt flere kverner opp igjennom tidene, kanskje så mange som 9. Nordli informerer også om at det ligger en campingplass, Rolstad Camping, i nærheten av Kvernåi og at området er brukt mye til hobbyfiske. Han kommenterer konsekvensene av brudd på dam og trykkrør og mener konsekvensene beskrevet i søknaden er feil og at det er hytter i området som vil bli berørt av et eventuelt brudd. Nordli er uenig i INON beregningene i søknaden og er uenig i at rørgata vil bli igjengrodd etter at det har gått en tid.

Nordli på vegne av flere sendte også inn tilleggskommentar den 16.07.2013 i etterkant av befaringen. I tilleggskommentaren presiserer og utdypet Nordli det som er skrevet i høringsuttalelsen av 08.04.2013. Han legger også til bekymring rundt det økonomiske tapet til nærliggende turistbedrifter og ytrer bekymring for fuglelivet i Kvernåis nærrområde. I kommentaren er det flere som slutter seg til uttalelsen.

Kristin Margret Brækken uttaler i sin uttale fra 18.03.13 følgende:

«Jeg ble først kontaktet av firmaet Norsk Grønn Kraft (NGK) i november 2008, og invitert til et møte med deres prosjektutvikler Andreas Lervik sammen med de andre grunneierne langs Kvernåe. Vi ble på dette møtet forelagt en plan for å bygge ut Kvernåe med et kraftverk som ville gi 7,2 GWh med en fallhøyde på 400 m - fra kote 935 til kote 535. Jeg har som eneste grunneier IKKE undertegnet avtalen fra NGK - til tross for det jeg vil betegne som utidig press fra prosjektutvikleren; inkludert dårlig skjulte trusler om ekspropriasjon. NGK hadde planlagt å bygge inntaksdammen på min grunn. På grunn av at jeg ikke har godtatt deres avtale, har de måttet forandre sine planer og må bygge dammen ca. 200 fallmeter lenger ned i vassdraget. Kvernåe er del av et naturområde som betyr svært mye for meg og for mange mennesker i Kjøremsgrende og på Dombås - vi bruker dette området flittig sommer som vinter. Grendautvalget i Kjøremsgrende har lagt ned et stort arbeide med å rydde og merke veier, bygge bruer og generelt gjøre området tilgjengelig for flest mulig. I tillegg er dette et viktig kulturområde med merker og rester etter flere gamle kverner og vadmelstamper; et «industriområde» fra gammelt av.

En vannkraftutbygging av Kvernåe vil gjøre ubotelig skade på dette området. Utbygger kan i følge loven ikke la kraftgata ligge over marknivå; den må senkes minst 0,5 m under jorden. Grunnen langs elva er berg - m.a.o. må det sprenges en grøft for røret (0,5 m Ø). I tillegg skal det bygges en vei langs kraftgata for at den skal være tilgjengelig for vedlikehold. Det var i utgangspunktet håp om at denne veien ville kunne være til nytte for grunneierne m.h.t. uttak av tømmer, som setervei etc., men det viser seg at veien vil være for bratt for alminnelig ferdsel annet enn med spesielle kjøretøy.

Personlig har jeg også reagert på økonomien i dette prosjektet. I følge utkastet til avtale med NGK skal firmaet «låne ut» penger til seg selv for å finansiere utbyggingen. Dette lånet skal tilbakebetales med en rente som ligger 5 prosentpoeng over gjeldende markedsrente (9% mot 4% på det tidspunkt). Gjelden skal tilbakebetales over 20-25 år, og først etter den tid vil NGK begynne å betale utbytte av kraftproduksjonen til grunneierne. Dette vil i realiteten bety en merkostnad for grunneierne på mellom 16 og 18 millioner kroner - altså 16 - 18 millioner kroner i tapt fortjeneste for grunneierne i forhold til om de hadde lånt penger i sin lokale bank. NGK har stipulert en effekt på 7,2 GWh fra kraftverket i Kvernåe - ev. 5 GWh om inntaksdammen må bygges på kote 735. Tallene baserer seg på NVEs oversikt over gjennomsnittsnedbørmengde i området. Det er ikke tatt høyde for at Kvernåe er en «flomelv» som sjelden har tilstrekkelig vannføring til å fylle et inntaksrør på 0,5 m Ø annet enn i perioder med mye nedbør eller stor snøsmelting - dvs 2 - 3 måneder/år. Dette vil i praksis si at kraftverket vil være ute av drift i opptil 9 måneder i året. Det sier seg selv at med et varierende rentenivå og en like varierende strømpris, er 25 år langt fram i tid - altfor langt til at man kan si noe om lønnsomheten i prosjektet for grunneierne. Lønnsomheten for NGK vil i første rekke ligge i renteavkastningen på den kapitalen de låner ut - ikke på kraftproduksjonen; den er

altfor liten til å gi noen avkastning på de 50 år som gjenstår av kontrakten etter at gjelden er nedbetalt.

NGK har tatt med en paragraf om konfidensialitet i sin avtale; dvs. at alle grunneierne som har undertegnet avtalen, har forpliktet seg til å ikke røpe innholdet i den for noen utenforstående. Slik har det seg at det ikke er kommet ut noen informasjon om dette prosjektet i forkant. Såvidt jeg har kunnet bringe på det rene, er det lovstridig å innføre en slik paragraf i en kontrakt.

Personlig føler jeg at dette prosjektet har for lav lønnsomhet, for stor usikkerhet og medfører for store belastninger på miljøet til at jeg vil sanksjonere det. Man kan argumentere med en miljømessig gevinst; at man trenger «ren» kraft etc., men jeg mener at et slikt mikrokraftverk ikke vil spare miljøet nok til å rettferdiggjøre de inngrepene man blir nødt til å gjøre i landskapet langs Kvennåe. Derfor har jeg - som den eneste av de berørte grunneierne - ikke undertegnet kontrakten fra Norsk Grønn Kraft.»

Bjørn Johan Traasdahl skriver følgende i sitt brev den 20.03.13:

«Undertegnede driver turistvirksomhet i området. Dette framgår ikke av rapporten. Området som er aktuelt for utbygging er en svært viktig del av min vår- og sommersatsing. Vintermarkedet har de senere år tilnærmet dødd ut og jeg henter størstedelen av inntekten fra turistnæringen gjennom vår og sommer månedene, der ca 2/3 er utenlandske turister. De fleste har kjørt langt i bil for å komme hit og ønsker ikke bilkjøring under oppholdet. Da er det naturlig å sende de til området rundt Kvernåi, der det også nå er et meget godt merket turnett. Vi får enorm respons på dette området fra alle turister, og spesielt på råket som går fra Svarttjønn og følger Kvernåi oppover. Når rapporten hevder at området bærer preg av menneskelige inngrep med krafledninger og veier er dette en sterk overdrivelse. Du kan gå store deler av dette turnettet uten å kunne se slike inngrep. Du må opp til Botheimsetra for å se noen få master over Slådalen. Slådalsvegen berører ikke dette turområdet og du ser den knapt uansett hvor du måtte befinne deg langs Kvernåi. Det er fra kommunen sin side skissert anleggsvei fra Høgsetra til inntak. Dette vil være et stort inngrep, da terrenget her er svært kuppert (delvis kryssing av Svartdalen). Høgsetervegen er heller ikke egna for tunge anleggsmaskiner med bla svak bru over Borgåa. Kommunen er kjent med og har godkjent mine planer for satsing på fuglekikking. Det er lagt ned et omfattende arbeid i registrering av fuglearter og kjente biotoper. Disse er så lagt inn på GPS og turistene blir presentert for et selvguidene opplegg, der de velger fuglearter de ønsker å observere. Det er innvilget BU-tilskudd på 100 000 for å utvikle prosjektet. Etter å ha prøvd konseptet viser det seg at området rundt Kvernåi er et av de mest attraktive områdene for denne friluftaktiviteten, ja faktisk tilbringer de flere timer her enn på Fokstugumyra. Mye pga av forekomstene av diverse rovfugler og uglearter, samt spetter, orrfugl og storfugl. En utbygging slik den er skissert med en brei anleggstrase, uthogging av betydelig mengde skog langs ei bein linje, sprenging av fjell (ellers vil store deler av rørgata ligge åpen i dagen) vil etter mitt syn være ødeleggende for fuglelivet og dermed mine interesser. Jeg forventer derfor at det legges fram rapport fra profesjonelle ornitologer, som kan uttale seg om området og hva et inngrep vil ha å si for fuglelivet, uten å være hyra inn av Norsk Grønnekraft. Sportsfiskere utgjør også en større og større del av mine sommergjester. Strekningen fra Brustugubrua og nedover har det beste harrfiske i elva. Lågen fiskeelv sone 7 er lite markedsført, mye på grunn av få turistvirksomheter langs elva, men det har et enormt potensiale. Flere av "mine" fiskere hevder det er bedre fiske her enn i Hemsila, som nå regnes for Norges beste fiskeelv. Jeg har tyske fluefiskere som hvert år kommer nettopp hit for å fiske stor harr (jfr bilder på min

hjemmeside www.traasdahl.no). Som det delvis går fram av rapporten er Kvernåi en viktig gytebekk og en av de få i Lågen i dette området. Jeg forventer også på dette området at fiskefaglige personer kan uttale seg om skadevirkninger og eventuelt skissere hvilke konkrete tiltak utbygger må forplikte seg på å gjennomføre for å bevare gytebekken. Som lokalkjent stiller jeg meg også svært tvilende til dette med minstevannføring. Det burde f.eks. vært foretatt målinger på denne tiden av året. Det er ikke mange liter som renner her fra september til mai. Som det går fram av kommunens sakspapirer eksisterer det et felles vatningsanlegg som tar vann fra Kvernåi. Som gardbruker har jeg derfor også interesser i Kvernåi og forventer at en løsning, god som den vi har i dag (naturlig trykk og tilnærmet vedlikeholdsfritt), blir presentert. Norsk Grønnkraft har ikke skissert løsning på dette området og kommunens forslag til løsning anses som vag og lite tilfredsstillende. Avslutningsvis vil jeg poengtere at jeg har forståelse for grunneieres ulike interesser i en slik sak, men vil understreke at det er viktig at alles syn kommer fram. Jeg mener derfor at rapporten bestilt av Norsk Grønnkraft ikke er god nok som bakgrunn for å fatte et forsvarlig vedtak, og at Kvernåi innehar så mange ulike naturkvaliteter at det neppe er samfunnsmessig forsvarlig å foreta en utbygging.»

Steinar Selsjord informerer om følgende i sin kommentar 10.04.13:

«I forbindelse med høringsrunden for Kvernåa kraftverk i Lesja vil jeg komme med følgende opplysninger. Vatn fra Tatteråa (øvre del av vassdraget) blir i tørre somre ført over til Bøyaåa ved Tjuvranden vest for Slådalsvegen. Dette vatnet blir benytta i et felles vatningsanlegg for gardene Pålseng gnr 119/2, Selsjord Nørdre gnr 120/1 og Hovauk gnr 121/1. Vatningsanlegget ble bygget i 1985 på grunnlag av ein gamal vassrett som gardane har.»

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har kommentert de innkomne høringsuttalelsene i brev den 12.06.13:

Kommentar til Lesja kommune:

«

1. NGK vil sette opp reirkasser for fossefall på passende steder som nær/i fosser, under broer etc. Det planlegges å samtale med biolog for å finne passende steder for reirkassene.
2. NGK viser til fiskerapport som er utført av Bioreg i 2009. Det ble utført el-fiske ved tre stasjoner for å vurdere virkningene på harr ved en utbygging. Harr (*Thymallus thymallus*) er ifølge artsdatabanken i kategorien livskraftig (LC). Nåværende bestand som antatt % av maksimumbestand etter 1900 er > 90 %. I Gudbrandsdalslågen fins den til Lesjaskogsvatnet i hovedvassdraget, og opp til Ottavatnet/Vågåvatnet i sidevassdraget Otta. Fra Lesjaskogsvatnet og Aursjømagasinet i Lesja har harren spredt seg til Vestlandet. Det finnes rundt 800-1400 harrbestander på landsbasis og nærmere 60 % av disse er innført av mennesker. Harren lever som regel i innsjøer og foretar kortere og lengre vandringer til gyteområder i elver og bekker. Det ble totalt fisket 19 ørret, 1 ørekyt og 1 harr ved de tre stasjonene. Da Lågen ikke fører storørret så langt oppe, går en ut ifra at ørreten som ble fanget er stasjonær bekkørret, ev. avkom av bekkørret fra Lågen. Den eneste harren som ble fisket, sammen med 14 ørret og 1 ørekyt, ble fisket på stasjon 1 som er 150 m fra lågen. Kraftstasjonen er plassert ca. 600 m fra Lågen, som er 450 m lenger opp i elven i forhold til fiskestasjon

1. Ved stasjon 2 og 3 ovenfor planlagt kraftstasjon gikk tettheten på fisk betydelig ned og det ble kun fisket 3 og 2 ørret og ingen harr. Strekningen mellom kraftstasjon og vandringshinder kote 550 har for det meste for grovt substrat for at det skal være aktuelt som gytestrekning. Dette gjenspeiles i funn ved at tettheten på fisk er lavere og det ble ikke gjort noen funn av harr. Omløpsventiler skal sikre at vannstanden ikke synker for raskt og at det opprettholdes et tilstrekkelig vanddekt areal på strekningen nedenfor utløpet. Hovedformålet med omløpsventilen er å hindre dødlighet av fisk, og da i hovedsak ørret og laks. Omløpsventiler brukes ofte når det er egne bestander av laks og sjørret i elva eller når det er gyte- og oppvekstområde for en bestand av storørret i elva. En omløpsventil vil koste minst 0,5 mill.kr å innstallere. NGK har vanskeligheter med å se den samfunnsnyttige verdien ved å installere en kostbar omløpsventil som et avbøtende tiltak basert på funn ifra fagrapport om fisk. Kvernåi kraftverk er et småkraftverk og ved en ev. driftstans vil vannet nedstrøms kraftstasjon raskere komme tilbake i elven igjen. Dette fordi småkraftverket ikke bygges med magasin, det er en kort rørgatestrekning mellom inntak og kraftstasjon samt en begrenset slukeevne i motsetning til et større kraftverk med vesentlig lengre rørgate, magasiner og større slukeevne. Omfanget av utbyggingen er vurdert til middels/lite negativt for harr og konsekvensen til middels/liten negativ for Kvernåi som gyteelv for harr. Den potensielle gytestrekingen for harr vil kun i mindre grad bli påvirket av en utbygging da den best egnede delen av den potensielle gytestrekingen ligger nedenfor kraftstasjonen.
3. NGK har i sin konsesjonssøknad søkt om en minstevannføring lik det kommunen ber om. Det vil i tillegg til minstevannføring også være tilsig fra restfeltet nedenfor inntaket som utgjør 30 l/s.
4. NGK vil stå ansvarlig for å rette opp eventuelle skader som skulle oppstå som følge av utbyggingen av Kvernåi kraftverk. Det vil utføres landskapspleie for å ivareta det ytre miljø etter endt byggeperiode. Ved legging av rørgate vil det tas hensyn til stier, veier og trekkveier for hjortevilt og beitedyr i den grad det lar seg gjøre. Det kreves en bredde i anleggsperioden på 15-30 m og det meste av rørgaten vil med tiden gro fint til igjen. En vil ta vare på topplaget og bruke det ved revegetering. I detaljplan for landskap og miljø vil nødvendig arealer som kreves for en utbygging av Kvernåi kraftverk bli nærmere beskrevet.
5. NGK har i tillegg til detaljplan for landskap og miljø laget en egen mal for miljøplan i byggefasen som entreprenører må følge. Ulike tema som støy, maskinpark, flytting av maskiner, forurensing etc. blir beskrevet og hensyntatt i byggefasen. Viser ellers til kommentar nr. 4 til Lesja kommune.
6. Det søkes om å bygge en anleggsvei som vil bli revegetert etter endt anleggsperiode. Det er planlagt å benytte eksisterende veier for tilkomst til inntak i driftsfasen. Det søkes om å benytte lokal vei fra hovedvei til kraftstasjon både under anleggsperioden og i driftsfasen for fremtidig vedlikehold.»

Kommentar til Fylkesmannen i Oppland:

«

1. NGK har i sin konsesjonssøknad søkt om en minstevannføring lik det fylkesmannen ber om. Det vil i tillegg til minstevannføring også være tilsig fra restfeltet nedenfor inntaket som utgjør 30 l/s.
2. NGK viser til kommentar nr. 2 til Lesja kommune. Grunnet kort rørgatestrekning, ingen magasin og begrenset slukeevne til kraftverket, vil vannet raskt gå tilbake i elven.
3. NGK vil stå ansvarlig for å rette opp eventuelle skader som skulle oppstå som følge av utbyggingen av Kvernåi kraftverk. Det vil utføres landskapspleie for å ivareta det ytre miljø etter endt byggeperiode.
4. I biologisk mangfoldrapport fra Rådgivende biologer har biolog Spikkeland (cand.real. i terrestrisk zoologisk økologi med spesialisering innen fugl) skrevet at selve anleggsaktiviteten kan være negativt for fugl og pattedyr på grunn av økt støy og trafikk. Anleggsperioden er imidlertid kort og virkningen av dette vurderes som liten negativ. Fjellvåklokaliteten er konstatert hekkende innenfor tiltaksområdet, men vil ikke bli påvirket av en ev. utbygging. Hogst av barskog i forbindelse med bygging av rørtraseen vil kunne være negativt for hønehauk som er knyttet til områder med gammelskog. Det er imidlertid ikke kjent at arten har hekketilknypning til dette området.
5. NGK forstår biotoptiltak som tiltak på et begrenset parti av vassdraget. Tiltakene forbedrer forholdene for biologisk mangfold, fisk eller friluftsliv. Det er planlagt en helårlig minstevannføring på strekningen samt at det vil være et restfelt på ca. 30 l/s nedstrøms inntak. Det vises også til biologisk mangfoldrapport og egne rapporter for tema bekkekløft og fisk. Dersom fylkesmannen mener det er behov for flere utredninger ev. andre tiltak som bør utføres, er det ønskelig at dette kommer frem i forbindelse med en ev. konsesjon.
6. NGK forstår standard naturforvaltningsvilkår som en påleggsmulighet DN/fylkesmannen har til miljøundersøkelser eller tiltak i regulerte vassdrag. Vi viser til kommentar nr. 5 til fylkesmannen i Oppland.
7. Det er søkt om en maks slukeevne på 900 l/s.»

Kommentar til Oppland fylkeskommune:

«

1. NGK har i sin konsesjonssøknad søkt om en minstevannføring lik det fylkeskommunen ber om. Det vil i tillegg til minstevannføring også være tilsig fra restfeltet nedenfor inntaket som utgjør 30 l/s.

[...]

4. Det er søkt om et inntakt på kote 935. Vi viser til punkt 3.12 i søknaden med kart som er basert på informasjon fra Direktoratet for Naturforvaltning. Villrein fra Ottadalsområdet kan komme inn i fjellpartiene ovenfor utbyggingsområdet, men er ikke observert så langt ned som der det er planlagt kraftutbygging. Det vil være lite forstyrrelser som følge av tilsyn i driftsfasen ved inntaket da dette i mange tilfeller dreier seg om å renske grind for løv, overvåke at minstevannføringen fungerer etc. Det vil ikke bygges permanent vei opp til inntaket.

5. *NGK vil sikre de nevnte automatisk fredete kulturminner mot hogst og anleggsarbeid. Det vil settes opp midlertidige anleggsgjerder. Ved en ev. konsesjon vil NGK ta kontakt med Oppland fylkeskommune i forbindelse med detaljplaner for landskap og miljø ang. kulturminner. Det er i orden med varsling av oppstart av anleggsarbeid og plan for gjennomføring av hogst i influensområdet. I forbindelse med utarbeiding av konsesjonssøknaden ble rørgaten flyttet noe nord/nordvest på bakgrunn av funn av kulturminner og dialog med Oppland fylkeskommune.»*

Kommentar til FNF Oppland:

«

1. *NGK beklager at FNF Oppland ikke deler vårt syn om at det er positivt med utbygging av ren, fornybar energi. Lesja kommune importerer i dag ca. 85 % av sitt strømbehov og dette vil kunne bidra til å nå deres klima og energiplan, delmål 3 som er å øke produksjon og salg av fornybar energi innen bl. a. vannkraft innen 2020 med 4,2 GWh. En utbygging av Kvernåi vil føre til at målet om økt produksjon av fornybar energi oppfylles. Kraftverket vil kunne produsere nok energi til ca. 400 husstander. Kraftverket vil skape inntekter for grunneierne, utbygger, staten og Lesja kommune i form av økte skatteinntekter. I anleggsperioden vil det også ha positive ringvirkninger for de lokale næringslivet i form av inntekter samt å bidra til lokal sysselsetting.*
2. *NGK vil utføre landskapspleie etter endt anleggsperiode. Rørgaten vil bli revegetert og det lagt permanent vei opp til inntaket. Vi viser til kommentar nr. 5 til Lesja kommune.*
3. *NGK mener det er mulig å fremdeles bruke influensområdet til Kvernåi kraftverk som friluftsområde etter en endt utbygging og landskapspleie, revegetering. Mye av de nødvendige inngrepene vil med tiden gro fint til igjen.*
4. *Med tanke på bekkekløfter i influensområdet er det utført en biologisk mangfoldsrapport samt en egen rapport om bekkekløfter. Dette er utført av fagfolk og de har gjort funn av to bekkekløfter med A-verdi og B-verdi. Det er ikke registrert truede vegetasjonstyper. Redusert vannføring vil kunne gi litt negativ virkning på fuktighetskrevende arter langs elveløpet, men slike arter er literepresentert langs Kvernåi. Lav- og mosefloraen i tiltaksområdet er gjennomgående fattig. Bekkekløftene vil ikke bli fysisk berørt av nedgravd rørgate /midlertidig anleggsvei eller andre terrenginngrep. Den nederste bekkekløften spesielt har en nokså skjermet beliggenhet i forhold til solinnstråling, og er dessuten omgitt av tett skog som gir liten utskiftning av luftmasse. I tillegg tilføres denne lokaliteten en del restvannføring fra bekken som drenerer Svarttjørni. Den øvre bekkekløften er ganske åpen og i liten grad leveområde for fuktighetskrevende arter. Virkningen av redusert vannføring antas ifølge biolog å bli relativt beskjedent for begge naturtypene. Samlet vurderes tiltaket til å gi liten til middels negativ virkning i anleggsfasen og liten negativ virkning i driftsfasen.*
5. *NGK overlater til NVE å besvare denne kommentaren, men merker seg at NVE nå foretar en klyngebehandling på 10 konsesjonssøknader i Gudbrandsdalen samt andre steder i landet.*
6. *NGK overlater til NVE å besvare denne kommentaren, men legger til at alle konsesjonssøknader har vært gjennom en forhåndsgodkjenning i NVE for å sikre at søknaden inneholder tilstrekkelig informasjon rundt de aktuelle utvalgte tema som*

eksempelvis biologisk mangfold, inngrepsfrie områder, friluftsliv, kulturmiljø, reindrift, reiseliv etc. Det er også tatt med et punkt om samlet belastning i konsesjonssøknadens biologiske mangfoldrapport.

[...]

8. Sprenging og graving i forbindelse med ulike terrenginngrep vil medføre en del arealbeslag. Noen inngrep må regnes som varige, andre steder vil naturlig revegetering finne sted. Det vil utføres landskapspleie etter endt utbyggingsperiode. En vil forsøke å beholde stier etc. så langt det lar seg gjøre i prosjektet og håper at det fremdeles vil kunne være et mye brukt turområde.
9. En utbygging av Kvernåi kraftverk vil medføre et marginalt tap av INON-område i sone 2 på ca. 1 km². Dette INON-området er et isolert restområde. Lesja kommune har fremdeles mye inngrepsfri natur intakt, og mye av denne er skjermet mot inngrep i landskapsvernområde.
10. Det er gjort funn av de tre nevnte rødlistearter i kategori NT. Strandsnipe vil kunne bli negativt påvirket av redusert vannføring, men tåler samtidig en del inngrep langs vannstrengen. Gransildre og grynildre er registrert i nedre bekkekløft. Spesielt den nedre bekkekløften har en nokså skjermet beliggenhet i forhold til solinnstråling, og er dessuten omgitt av tett skog som gir liten utskifning av luftmassene. I tillegg tilføres denne lokaliteten en del restvannføring, bl.a. fra bekken som drenerer Svarttjørni. Til sammenligning er den øvre bekkekløften ganske åpen og i liten grad leveområde for fuktighetskrevenende arter. Vår- og høstflommer vil gå omtrent som normalt.»

Kommentar til Laugens venner

«

1. [...]
2. NGK viser til kommentar nr. 10 til FNF Oppland. Ulvelav (VU) ble funnet på stubbe i furuskog et stykke opp fra selve vannstrengen i Kvernåi. Ulvelag (VU) er ikke knyttet til elveløpet, og ble heller ikke funnet i områder som vil bli berørt av en ev. utbygging. Arten er ikke avhengig av høy luftfukt, snarere tvert om. Arten er ganske vanlig i de kontinentale strøkene i Lesja, Skjåk m.fl. kommuner i øvre Gudbrandsdal. Den finnes også litt nedover i Romsdalen. Den er også funnet ved en annen elv i Lesja tidligere. I skjåk er den funnet i store mengder i en gammel fjellnær furuskog med mye læger og stående gadd og stubber. Biolog i Bioreg mener at det som kreves for at ulvelaven skal trives, ser ut til å være gammel furuskog i kontinentale strøk, uansett om det renner en elv forbi eller ikke.
3. [...]]»

Kommentar til Vern Nedre Otta

«

1. NGK finner ikke denne teksten igjen i uttalelsen fra fylkesmannen i Oppland. NGK viser til mottatt høringsuttalelse fra fylkesmannen i Oppland med våre kommentarer.
2. NGK viser til kommentar nr. 1 til FNF Oppland.»

Kommentar til Statens vegvesen

«

1. NGK merker seg kommentar fra Statens vegvesen og vil følge dette opp ved en ev.konsesjon.
2. NGK merker seg kommentar fra Statens vegvesen og vil følge dette opp ved en ev.konsesjon.
3. NGK merker seg kommentar fra Statens vegvesen og vil følge dette opp ved en ev.konsesjon.
4. Kraftstasjonen vil bli bygget utenfor byggegrense på 15 m langs fylkesveien.
5. NGK merker seg kommentar fra Statens Vegvesen.»

Kommentar til SABIMA

«

1. Kvernåi kraftverk vil ha en årsproduksjon på 8,1 GWh fordelt med 6 GWh sommer og 2 GWh vinter. Det er rett at småkraftverket vil produsere mer strøm om sommer enn vinter. Et småkraftverk har ikke mulighet til å samle opp og spare på vannet, regulere når en ønsker å produsere strøm. Dette har større kraftverk mulighet til å gjøre. Da all produsert strøm i Norge kjøpes og selges via Nordpool, kan større kraftverk benytte seg av muligheten til å holde tilbake produksjon dersom markedet etterspør mindre enn de kan produsere. Ved mye produksjon av småkraft, kan de større kraftverkene magasinere produksjonen sin og produsere mer i vintermånedene slik at Norge er sikret en jevn tilførsel av ren, fornybar energi året rundt.

[...]

4. NGK er glad for at SABIMA mener verdien i området er godt kartlagt og viser samtidig til kommentar nr. 4 til FNF Oppland.
5. Øvre del av nedbørsfeltet til Kvernåi inngår i Reinheimen nasjonalpark. Det vil bli noen tekniske inngrep i Reinheimen nasjonalpark.

[...]

7. NGK viser til kommentar nr. 4 til FNF Oppland. Skrubbenever er funnet i den nederste bekkeløften. Den nederste bekkeløften spesielt har en nokså skjermet beliggenhet i forhold til solinnstråling, og er dessuten omgitt av tett skog som gir liten utskiftning av luftmasse. I tillegg tilføres denne lokaliteten en del restvannføring fra bekken som drenerer Svarttjørni. Den øvre bekkeløften er ganske åpen og i liten grad leveområde for fuktighetskrevende arter. Virkningen av redusert vannføring antas ifølge biolog å bli relativt beskjeden for begge naturtypene.
8. Brukerinteresser er beskrevet i kapittel 3 i konsesjonssøknaden. NGK mener en har synliggjort de viktigste momenter (stier, broer, turgåing, Svarttjern, fiske og jakt) i influensområdet til prosjektet.
9. Vår- og høstflommer vil gå omtrent som normalt. Det søkes om en helårlig minstevannføring på 30 l/s sommer som er nesten det dobbelte av alminnelig lavvannføring og 10 l/s vinter som tilsvarende 5-persentilen for vinter. I tillegg vil det nedenfor inntaket være en restvannføring på 30 l/s. NGK vil utføre landskapspleie og revegeter rørgatetraseen. »

Kommentar til A/L Lågen Fiskeelv

«

1. I Fiskeundersøkelsens forord utført av BioregAS, er det beskrevet at formålet med fiskeundersøkelsen er å gjøre en vurdering av virkninger for harr i forbindelse med en planlagt kraftutbygging av Kvernåi kraftverk.
2. Ifølge Ola Hegge ved fylkesmannen i Oppland er det ikke storørret i denne delen av Lågen og auren i Kvernåi er derfor helst stasjonær bekkørret. Denne har lav prioritet og biolog har derfor ikke funnet grunn til å gå nærmere inn på datamaterialet for denne.
3. I fiskeundersøkelsen under punktet metode står det at all fisk ble bedøvd, bestemt til art, lengdemålt, telt og satt ut i elven igjen etter oppvåkning.
4. NGK ber LF forklare nærmere hvorfor de mener den utførte fiskeundersøkelsen er mangelfull mht. gyte- og oppvekstområder for harr. Undersøkelsen er utført av fagfolk og metode er nøye fulgt. Plassering av stasjon 2 er også beskrevet sammen med de andre stasjonene under punktet resultat.
5. NGK viser til kommentar nr. 2 til LF. Fiskeundersøkelsen viste en lav tetthet av fisk generelt og det ble kun fanget 1 harr ved nederste stasjon 1, ca. 150 m fra Lågen. Kraftstasjonen er plassert ca. 600 m fra Lågen.
6. Å flytte kraftstasjonen til vandringshinder på kote 550 vil ikke være samfunnsøkonomisk forsvarlig. En taper 30 m fallhøyde og reduserer produksjonen med minst 0,6 GWh. Dessuten vil det medføre at en må bygge ca. 800 m ny vei til en kostnad på ca. 1,2 mill.kr. Dette gir ekstra naturinngrep som ikke kan forsvares basert på de funn fra fiskeundersøkelse.
7. NGK ber LF være mer konkret på hva de mener mangler for å kunne uttale seg om tema fisk. Vi viser også til kommentar nr. 4 til LF. »

Kommentar til Kristin Margret Brækken

«

1. NGK vil bestrebe å røre minst mulig av turstier i området. Broer vil ikke bli berørt. Etter endt anleggsperiode, vil en revegetere og utføre landskapspleie slik at området på nytt kan benyttes for turbruk både sommer og vinter.
2. Merker og rester etter kverner i området vil ikke bli berørt av en ev. utbygging av Kvernåi kraftverk.
3. NGK kjenner ikke til at det er et lovverk som sier at rørgaten ikke kan ligge i dagen. Rørgaten vil være nedgravd/nedsprengt i grøft fra inntaket til kraftstasjonen.
4. I forbindelse med rørgatelegging vil det være behov for en midlertidig anleggsvei. Den er ikke permanent og vil bli revegetert etter endt anleggsperiode.
5. Det er rett at kontrakter er konfidensiell informasjon. Dette har med bl.a. konkurranse i markedet etc. å gjøre og er vanlig også hos våre konkurrenter.

[...]

Kommentar til Øyvind Nordli m/fl.

«

1. NGK deler ikke syn med Øyvind Nordli med flere om at det bør utføres flere undersøkelser i forbindelse med prosjektet. I tillegg til selve konsesjonssøknaden er det utført en biologisk mangfoldrapport samt to ekstra tilleggsundersøkelser for bekkekløft og fisk. Det var også under utarbeidelse av søknad kontakt med fylkeskommunen ang. kulturminner i området og rørgate ble flyttet for å ivareta aut.fredete kulturminner.
2. Rørtrase er i god avstand fra Svarttjern og vil ikke bli berørt fysisk av utbyggingen. Rørgaten er heller ikke synlig fra Svarttjern.
3. NGK vil bestrebe å ikke røre turstier mer enn det som er nødvendig for å bygge rørgaten. Det vil etter endt utbygging bli revegetert og utført landskapspleie slik at området kan benyttes som turområde også etter bygging av Kvernåi kraftverk.
4. En kraftutbygging vil føre til redusert vann på elvestrekningen mellom inntak og kraftverk. Vår- og høstflommer vil være tilnærmet som før grunnet en begrenset slukeevne til kraftverket.
5. Selv om det ikke er vist til Rolstad Camping eller Søre Traasdahl hyttetun er tema fisk og turstier tatt opp under tema brukerinteresser i søknaden samt en egen fiskeundersøkelse.
6. NGK har utfylt skjema for klassifisering av dam og trykkrør med omsøkte klasser som er sendt inn til NVE. Det foreligger egen regler for klassifisering i damsikkerhetsforskriften.
7. NGK viser til DN's definisjoner av inngrepsfrie naturområdet og avstand i luftlinje fra tekniske inngrep.

[...]

Kommentar til Bjørn Johan Traasdahl

«

1. NGK deler ikke syn med Bjørn Johan Traasdahl. Konsesjonssøknad er skrevet etter mal utarbeidet av NVE. I tillegg til selve konsesjonssøknaden er det utført en biologisk mangfoldrapport samt to ekstra tilleggsundersøkelser for bekkekløft og fisk. Det var også under utarbeidelse av søknad kontakt med fylkeskommunen ang. kulturminner i området og rørgate ble flyttet for å ivareta aut.fredete kulturminner.
2. NGK vil etter en endt anleggsperiode revegetere og utføre landskapspleie og håper at området vil bli brukt som turområde og for turisme som før. NGK med grunneierne ønsker også å benytte seg av området med fallretter for utbygging av kraftverk og ser at det i denne sammenheng er ulike interesser som synliggjøres.
3. NGK viser til DN's definisjoner av inngrepsfrie naturområdet og avstand i luftlinje fra tekniske inngrep.
4. NGK viser til kommentar nr 2 til Traasdahl. Biologisk mangfoldrapport er utført av Rådgivende biologer ved biolog Spikkeland som er cand.real. i terrestrisk zoologisk økologi med spesialisering innen fugl. Vi mener derfor at det ikke skal være nødvendig med en ny rapport fra ornitolog og at dette tema er godt ivaretatt.

[...]

7. *Dersom det foreligger rettslig krav/hjemmel til uttak av vann og det blir påvirket av en ev. utbygging av Kvernåi kraftverk, vil NGK finne en løsning som ivaretar vanningsanlegget også etter endt utbygging.*
8. *NGK er også positiv til at ulike interessers synspunkter kommer frem i en offentlig høringsrunde. Vi viser ellers til kommentar nr. 1 til Traasdahl. »*

Kommentar til Steinar Selsjord

«

1. *Dersom det foreligger rettslig krav/hjemmel til uttak av vann og det blir påvirket av en ev. utbygging av Kvernåi kraftverk, vil NGK finne en løsning som ivaretar vanningsanlegget også etter endt utbygging. »*

Tilleggsopplysninger

Under befaring ble det klart at den øverste delen av prosjektområdet var utfordrende med tanke på å få frem rørgaten. Vi ba muntlig om at Norsk Grønnkraft skulle gjøre målinger i området og at det skulle lages et tverrsnittprofil med plassering av rørgaten i det øvre området. Den 2. juli ba vi om dette skriftlig på e-post.

Den 27. september mottok NVE følgende svar fra Norsk Grønnkraft:

«Vi ser for oss å sprengre ei grøft inn i en knaus i begynnelsen av traseen, slik at delen mot elva ikke blir berørt. P2340 viser dybden i knausen, se tverrprofiler. Dette er basert på tilgjengelig kartdata. Vi vil skanne området for en mer detaljert planlegging ved en eventuelt innvilget konsesjon, samt en nærmere befaring av terrenget.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 20 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 400 l/s. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vårflokker koplet til snøsmelting i fjellet. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 121 og 9 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 17 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 900 l/s og minste driftsvannføring 40/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 30 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 10 l/s resten av året/hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 70 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 225 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 30 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren, vil dette gi en restvannføring på ca. 25 % av den totale vannmengden gjennom året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 48 dager i et middels vått år. I 60 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 30 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne gjør at noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk forsvinner.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Pakkebehandling og samlet belastning

NVE vurderer de tolv sakene i pakka både individuelt og med hensyn på sumvirkninger. Gudbrandsdalslågen er et område med stor nasjonal og internasjonal viktighet for bekkekløfter. Bekkekløfter har vært et gjennomgående tema som angår ni av tolv saker. Dermed har det vært nødvendig i henhold til naturmangfoldloven § 10 å vurdere temaet samlet belastning.

NVE vurderer at for andre temaer som for eksempel landskap, fossefall, villrein og storaure er den geografiske spredningen så stor at det ikke har vært naturlig å diskutere samlet belastning for de tolv sakene samlet.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Området ved og langs Kvernåi har et nettverk av godt merkede turstier i den tørr furuskogen som er typisk for denne regionen. Stiene går både langs elva og i østlig-vestlig retning. Det er spesielt i de øvre delene av prosjektområdet at stiene går i østlig-vestlig retning. De øvre stiene som ligger opp mot fjellbjørkeskogen er gamle ferdaveger mellom setrene i området. Alle stiene i området er godt merka

og skilta, og bærer preg av å være godt brukt. Det er flere krysningspunkter over Kvernåi der det er bygd bro. Området brukes i stor grad av både lokale og tilreisende turister. Elven renner i små dropp og fossefall på mesteparten av den omsøkte strekningen.

Kvernåi sin viktighet som friluftområde påpekes av flere av høringspartene. Det er spesielt stiene, den visuelle opplevelsen av elva og området ellers, og mulighetene for fuglekikking, som fremheves i disse høringsuttalelsene.

I følge søknaden fra Norsk Grønnkraft skal rørgaten sprenges i grøft ut fra inntaket. På befaring virket dette utfordrende, og NVE ba om terrengmålinger som viste graden av inngrep. Tverrprofilene som ble tilsendt NVE i etterkant er utelukkende basert på eksisterende kart. Profilene som er presentert viser en rørgate delvis nedsprenget og delvis i dagen, men høydeforskjellene viser en forskjell fra topp og bunn på rundt 3 meter. Sammenlignet med det som ble presentert på befaring blir disse profilene for upresise med tanke på hvor stort inngrepet blir. NVE baserer derfor sin vurdering i hovedsak på det som ble vist på befaringen der det ble estimert at grøften ville få en dybde på mellom 8-10 m. Dette området ligger på over 900 moh og det er lite jordsmonn. Siden det planlagte inntaket i Kvernåi ligger i en elveforsenkning og terrenget videre ligger høyere enn inntaket vil det etter det NVE erfarer medføre et betydelig terrenginngrep å få lagt rørgaten med fall ut fra inntaket på den første strekningen av rørgaten. En av turstiene går om lag 200 m nedenfor det planlagte inntaket og for turgåere og friluftsliv vil den visuelle effekten bli negativ. Et alternativ til nedsprenget grøft er en boret tunnelloøsning. Ved tunnelboring kan prosjektet bygges veiløst og landskapsinngrepet blir mindre, også på kort sikt. Tunnelboring medfører en vesentlig mindre landskapsmessig virkning og som et avbøtende tiltak av det øverste partiet er dette dermed en viktig forutsetning for å kunne gi konsesjon, slik NVE ser det.

Ut fra de hydrologiske kurvene vedlagt søknaden vil det i lange perioder kun være minstevannføring i Kvernåi om det blir gitt konsesjon. Dette gjør at det visuelle inntrykket av en fossende elv vil reduseres. I vårmsmelting og under flom vil det bli overløp og vannmengden i elven vil øke, men flommene vil også bli dempet som et resultat av en eventuell utbygging. Stien er bare delvis lagt helt inntil elven og det er tre og busker som sperrer for direkte innsyn, men det er flere broer der elven kan iakttas. NVE mener at tiltak som minstevannføring kan bøte på noe av konsekvensen, men at det visuelle inntrykket av elven uansett vil reduseres om det blir gitt konsesjon til Kvernåi kraftverk.

Under en anleggsperiode vil Kvernåi sitt nærområde framstå som mindre attraktivt for enkelte fuglearter og muligheten for fuglekikking vil dermed reduseres. Etter en eventuell byggeperiode vil artsdiversiteten ta seg opp igjen og området bli tilnærmet like attraktivt for å gjøre fugleobservasjoner. NVE vurderer dermed ikke dette som avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Naturmangfold

Gudbrandsdalen er den klassiske bekkekløftregionen i Norge. En bekkekløft er en v-dal eller et gjel som går ned i fast fjell. Utforming og størrelse kan variere betraktelig, men ofte renner det en bekk eller elv gjennom den. Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter. Grunnen til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på bekkekløfter er at dette er leveområde for en rekke spesialiserte arter av planter, sopp og dyr. Trange daler og gjel har lite direkte solinnstråling og miljøet blir mer fuktig enn i området rundt. Elva vil være viktig for fuktigheten i kløfta, spesielt i områder hvor elva går i fosser eller stryk hvor vann vil sprute over vegetasjon i kantsonen. I Gudbrandsdalens hoveddalføre skjærer mange av kløftene seg dypt ned i dalsidene, og faller ned mot Lågen omgitt av kulturlandskap. Bekkekløftene i Gudbrandsdalen er særlig kjent for "huldreplantene" sine. Spesielt har

forekomster av skogranke, sudetlok og russeburkne vært av stor botanisk interesse. Lavfloraen er også spesielt rik i bekkekløftene i deler av Gudbrandsdalen.

I perioden 2007 til 2010 ble det gjennomført undersøkelser av 625 bekkekløfter i 14 fylker på oppdrag for Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet). Disse ble gitt karakter fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige). Innenfor disse områdene ble kjerneområder/naturtypelokaliteter skilt ut og verdisatt etter en tredelt skala: nasjonal (A), regional (B) og lokal verdi (C). I denne undersøkelsen ble de antatt viktigste bekkekløftene i hvert fylke valgt ut for undersøkelser og antallet varierer fra fylke til fylke. Det kommer klart frem av undersøkelsen at Oppland og Gudbrandsdalen er i særstilling et viktig område for bekkekløfter.

Arter og naturtyper som er knyttet til vassdragsmiljøet skal ivaretas slik at økologiske prosesser opprettholdes og arter kan forekomme i levedyktige bestander. Norsk rødliste for arter 2010 og Norsk rødliste for naturtyper 2011 er en oversikt over arter og naturtyper som er spesielt hensynskrevende. Graden av truethet er vurdert på en sjudelt skala fra regionalt utdødd/forsvunnet (RE), kritisk truet (CR), sterkt truet (EN), sårbar (VU), nær truet (NT), datamangel (DD) til livskraftig (LC). I områder som inneholder arter som er vurdert som hensynskrevende eller som er potensielle leveområder for slike arter må forvaltningen være aktsom. NVE skal vurdere om tiltak i vassdrag vil påvirke arter og naturtyper negativt og om den eventuelle negative påvirkningen er akseptabel gitt samfunnsnyttan av tiltaket.

Terrestrisk

Lesja kommune er et av de tørreste områdene i landet og vegetasjonen bærer preg av dette. Hele prosjektområdet domineres av tørr furuskog og i rørtraseen finner man for en stor del furuskog med tyttebær-krekling-utforming. Kvernåi skjærer seg ned i det omkringliggende terrenget og her er det registrert 2 verdifulle naturtyper, begge av utformingen bekkekløft og bergvegg. Den øvre kløften mellom kote 825 og 710, er østvendt har fått verdi B, regionalt til lokalt verdifull. Kløften er intakt og upåvirket av menneskelig aktivitet med til dels grov furu og noen krevende kartplanter. Det er ikke funnet rødlistede arter i dette partiet av Kvernåi. Den nedre kløfta mellom kote 650-560, er nordvendt og har fått verdien A, nasjonal til regional verdifull. Denne kløften fremstår som intakt og urskogpreget uten spor av menneskelig aktivitet. Det er funnet mye læger i mange ulike nedbrytningsfaser av både furu og løvtre. Nederst i kløften er bergrunnen baserik og dette danner grunnlaget for en del krevende karplanter, blant annet grannsildre og grynsildre som begge er rødlistet som nær truet (NT). Disse artene er som oftest knyttet til fuktighet når det gjelder voksested. Det er også funnet en forekomst av ulvelav i den nederste kløften. Dette er en art som er sårbar (VU) i følge den norske Rødlisten. Arten finnes i hovedsak i indre strøk av østlandet og er særlig knyttet til gammel tørr furuskog.

Vern Nedre Otta, Laugens venner og SABIMA uttrykker alle sin bekymring for de to bekkekløftene i Kvernåi og mener at en utbygging vil kunne gå utover verdiene som finnes her. Fylkesmannen i Oppland uttaler at Kvernåi er av de prosjektene hvor en utbygging vil medføre minst skade på verdifull bekkekløftnatur, og vil ikke motsette seg at det blir gitt konsesjon.

Bakgrunnen for den høye verdisettingen i bekkekløftene er i hovedsak knyttet til kontinuitet og at kløftene er intakte. Det er funnet 3 rødlistearter i den nedre kløfta hvorav den mest truede, ulvelav, er knyttet til tørre miljø i gammel skog. Den er ikke knyttet til fuktig miljø, og arten vil ikke bli påvirket av en eventuell utbygging av Kvernåi, slik NVE ser det. De to nært truede sildreartene, grannsilde og grynsildre, kan i større grad være knyttet til fuktigheten i elva, men siden disse vokser i skyggefulle nordvendte berg kan tilsig fra kanten være vel så viktig som selve elven. Man kan derimot ikke utelukke at sildreartene vil bli påvirket, men NVE vurderer det likevel slik at dette ikke er avgjørende

for om det blir gitt konsesjon eller ikke. Ut fra den informasjonen som ligger til grunn vurderer NVE det slik at den totale artsammensetningen som er registrert i Kvernåi ikke viser et miljø som er spesielt knyttet til fuktighet fra elven. NVE mener at verdiene i større grad er knyttet til at kløfta har vært uberørt hva gjelder hogst og annen menneskelig aktivitet, og at fuktighet ikke spiller en så stor rolle. Etter omsøkt plan vil det ikke bli noen fysiske inngrep i elven utenom inntaket på kote 905. En eventuell konsesjon vil, slik NVE ser det, ikke endre verdisetningen av Kvernåi sine bekkekjøfter.

Fugl

Det er registrert hekkende hønehauk, nær truet (NT) og fjellvåk i influensområdet til det planlagte Kvernåi kraftverk. Fossekall og strandsnipe (NT) har tilholdssted i Kvernåi og man antar at disse hekker her. I tillegg er det registrert streifindivider av hettemåke (NT) og fiskemåke (NT).

Fylkesmannen ber om at det stilles vilkår til tidspunkt for anleggsarbeid innenfor en radius på 500 m fra registrerte hekkelokaliteter for hønehauk og fjellvåk dersom kraftverket bygges.

Når det gjelder hønehauk og fjellvåk så mener NVE at så lenge det tas hensyn til hekkende fugl i en eventuell anleggsperiode og man unngår felling av reirtrær så vil tiltaket la seg gjennomføre uten store negative konsekvenser for artene. Dette er forhold som kan ivaretas av NVE gjennom godkjenning av detaljplaner og oppfølging i byggetiden. Strandsnipe er en nær truet art (NT) fordi den har hatt en markert bestandsnedgang de siste 15 årene. Hovedpåvirkningene ligger utenfor Norge i følge Artsdatabankens faktaark. Det er likevel viktig at det blir tatt hensyn til arten for å være føre var og unngå ytterligere bestandsnedgang. NVE mener at en reduksjon av vannføring på den omsøkte strekningen vil være negativt for både strandsnipe og fossekall, men ikke i så stor grad at det vil påvirke konsesjonsspørsmålet. Avbøtende tiltak som minstevassføring og biotiltak som for eksempel hekkedasser, vil kunne redusere de negative konsekvensene og sikre tilgang på næring og leveområder for artene etter en eventuell utbygging.

Akvatisk

I Gudbrandsdalslågen, der Kvernåi er en sideelv, er det viktige bestander av storørret, men storørreten går ikke så langt opp som til Løsja. Det er derimot registrert bekkeørret, ørekyt og harr i Kvernåi i en egen fiskeundersøkelse som ble gjort i forbindelse med utarbeidelsen av utbyggingsplanene. Prøvefisket i undersøkelsen viser for en stor del bekkeørret, mens det ble fanget en harr på den nederste fiskestasjonen, 150 m ovenfor samløpet med Lågen. Substratet på denne nedre delen viser at dette trolig er det best egnede gytestedet for harr i Kvernåi og at elven blir mindre egnet dess høyere opp i elven man kommer. Søknaden sin miljørapport har dermed konkludert med at det akvatiske miljøet har middels til stor verdi, og at konsekvensen av en eventuell utbygging er middels negativ.

Fylkesmannen i Oppland konkluderer med at en utbygging vil gi negative konsekvenser for fiskebestandene og ønsker at det blir stilt vilkår om omløpsventil. A/L Lågen fiskeelv mener at undersøkelsen som er utført har store mangler, og at kraftverket bør plasseres ved vandringshinderet og ikke nedenfor som omsøkt.

NVE mener at fiskeundersøkelsen som er utført tilfredsstillende de kravene som er lagt til grunn for utarbeidelse av søknad og at den dermed gir et godt nok grunnlag til å vurdere konsekvensen av en eventuell utbygging av Kvernåi kraftverk.

A/L Lågen fiskeelv ønsker at kraftstasjonen flyttes til over vandringshinderet for å ivareta fiskebestandene. Etter NVEs vurdering vil det med omsøkt minstevannføring helt klart bli sterkt reduserte leveområder for fisk i partiet over kraftstasjonsplasseringen. Fiskeundersøkelsen viser at

mengden fisk reduseres dess lenger opp i elven man kommer, og ved planlagt kraftstasjon er det kun registrert 2 bekkeørret. Bunnsubstratet er også mindre egnet for gyting dess lenger opp i elven man kommer. Det er dermed mindre sannsynlig at disse øvre delene er viktige områder for bekkeørret og harr. NVE ser derfor ingen grunn til å flytte kraftstasjonen over registrert vandringshinder om det blir gitt konsesjon til bygging av Kvernåi kraftverk.

Det er stor sannsynlighet for at det er gunstige gyteområder for harr i de nedre delene av Kvernåi ut fra undersøkelsene som er gjort. Ved ikke planlagte stans i kraftverk, vil det vil bli en rask reduksjon i vannføring nedstrøms utløpet og dette kan føre til fiskestranding. Det er beskrevet i miljørapporten som er vedlagt søknaden at elvens utforming i de nedre delene av Kvernåi består av rolige stryk og kulper. Etter det NVE erfarer vil det stå vann i kulpene ved utfall i kraftverket og sammen med minstevannføringen og restvannføringen på 30 l/s vil ikke elven tørregges fullstendig. NVE forholder seg samtidig til Olje og energidepartementet sine retningslinjer for små vannkraftverk fra 2007. Her står det at konsesjonsmyndigheten i utgangspunktet skal «*vektlegge i de nasjonale interessene som i hovedsak er knyttet til anadrom fisk og noen andre forekomster.*» Etter det NVE erfarer skiller ikke Kvernåi seg nevneverdig ut fra andre lignende elver hva gjelder fiskebestander og fiske. Elven vil heller ikke tørregges fullstendig ved utfall og NVE ser dermed ikke behovet for at det blir stilt krav om omløpsventil i Kvernåi dersom det gis konsesjon.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Kvernåi kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til Kvernåi kraftverk finnes det 2 bekkekløfter med verdi A og B. Det er også registrert ulvelav (VU), grannsildre (NT), grynsildre (NT), strandsnipe (NT) og hønsehauk (NT). Det er også registrert streifindivid av jerv (EN), gaupe (VU), fiskemåke (NT), hettemåke (NT) og stør (NT). En eventuell utbygging av Kvernåi vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt at det blir gitt tilfredsstillende minstevannføring og man tar hensyn til hekkeperioder.

NVE har også sett dette i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Fra før finnes det i dag et minikraftverk og et småkraftverk som er under bygging i Lesja kommune. Det foreligger pr. i dag ingen andre søknader for småkraftverk innenfor kommunens grenser. Det er heller ingen store vannkraftkraftverk i Lesja, men Aursjøen er hovedmagasinet til Aura kraftverk i Sunndalen. 75 % av kommunen ligger i dag innenfor nasjonalparkvern eller innenfor sone for landskapsvern og store områder er allerede beskyttet mot eventuelle framtidige utbygginger. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

NVE behandler i denne omgang tolv saker i Gudbrandsdalen samlet og mener prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er mest aktuelt å vurdere for naturtypen bekkekløft som

forekommer i ni av sakene. Norge har et internasjonalt ansvar for bekkekløfter, og forvaltningen skal være spesielt oppmerksom på den rødlistede naturtypen kontinentale skogsbekkekløfter. NVE mener at naturtypen bekkekløft har spesielt høy viktighet i Gudbrandsdalen. Gjennom bekkekløftprosjektet er det vist at Oppland har spesielt mange bekkekløfter og at disse har høyere verdi og større areal enn hva som finnes i andre fylker. Bare i Gudbrandsdalen er det kartlagt 23 bekkekløfter med høy verdi (verdi 4-6). I dag finnes det kraftverk i flere sideelver til Gudbrandsdalslågen som inneholder og påvirker viktige bekkekløfter, blant annet Mesna, Moksa, Våla, Vinstra og Jorda. I vurderingen av de ni sakene med bekkekløftlokaliteter som nå behandles samtidig av NVE vil vurderingen av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 og vurderingen av påvirkningen på økosystemets funksjon og naturlige utbredelse etter § 4 være overlappende. I fire av de ni bekkekløftene har NVE vurdert at tiltaket ikke er i konflikt med hverken økologiske prosesser eller arter og naturtyper sin utbredelse. I fem av sakene vurderer NVE at tiltakene er i konflikt med naturmangfoldloven § 4. Disse fem sakene vil redusere verdien på bekkekløfter av *regional til nasjonal verdi* eller høyere. NVE mener at på grunn av eksisterende høy belastning på naturtypen vil terskelen for å tillate nye småkraftverk som reduserer naturverdiene i bekkekløfter som er vurdert til å ha opp mot nasjonal verdi, være svært høy.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Kulturminner

Det er registrert to fangstlokaliteter som er automatiske fredete kulturminner i området.

Oppland fylkeskommune påpeker dette og krever at lokalitetene skal merkes og sikres med midlertidige anleggsgjerder. Sikring og merking skal skje i samarbeid med fylkeskommunen.

Så lenge det blir tatt hensyn til kulturminnene i detaljplanleggingen og at kulturminnene sikres og merkes i forkant av en eventuell bygging, så mener NVE at dette ikke har noen avgjørende betydning for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Kvartærgeologi

I fjellsida på sørsida av dalen er det avsatt sediment i tydelige terrasser i dalsiden. Opprinnelsen til disse terrassene er usikker, men det finnes flere ulike teorier som forklarer dannelsen av disse. I tillegg er det flere daudisgroper i området. Blant annet antar man at Svarttjønn kan være en stor daudisgrop.

Nordli, på vegne av flere, ytrer i sin uttalelse en bekymring for at de kvartærgeologiske formene skal bli ødelagt. Han skriver at disse har en viktig rolle som historiefortellere for dannelsen av landskapet i området.

NVE er enig i at kvartærgeologiske former er viktige bærere av informasjon rundt dannelsen av landskapet som vi nå ser i dag. Ved en eventuell konsesjon av Kvernåi kraftverk vil rørgaten bli gravd ned i terrassene. Av erfaring vet vi at slik inngrep påvirker en bredde på minimum 20 m i overflaten. Bredden på selve nedgravingen er mindre enn dette og avhenger av størrelsen på rørene som skal graves ned. I dette tilfellet er det søkt om rørdiameteren på 700 mm. Bredden på grøften vil dermed maksimalt ha en bredde på rundt 5 meter. Befaringen langs den planlagte rørtraseen viste ingen daudisgroper, og Svarttjønn som antas er en dødsgrop, ligger langt fra den planlagte traseen og vil

ikke bli berørt. NVE mener derfor at en eventuell legging av rør vil påvirke et så lite område av de kvartærgeologiske formene at det ikke er avgjørende for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Kvernåi kraftverk vil gi om lag 8 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Kvernåi kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Annet

Lesja kommune ber i sin høringsuttalelse om at NVE vurderer et inntak på kote 860. Norsk Grønnkraft har ikke vurdert et inntak på kote 860 og dette er ikke beskrevet i søknaden. Norsk Grønnkraft tilbakeviste at dette var et alternativ på befaringen den 26.06.2013. Etter det NVE kunne se på befaringen så vil ikke dette alternativet endre konsekvensen i så stor grad at det er et reelt alternativ å redusere fallhøyden, og dermed lønnsomheten, for det omsøkte prosjektet. NVE mener at ved en eventuell konsesjon, er boring av tunnel opp til omsøkt inntakssted på kote 935 en bedre løsning.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

En utbygging av Kvernåi kraftverk vil i hovedsak føre til konsekvenser for brukerinteressene rund elva Kvernåi. Det er særlig den visuelle opplevelsen for turgåere som vil bli påvirket både gjennom fysiske inngrep og redusert vannføring. NVE mener likevel at med avbøtende tiltak som pålegg om tunnelboring i den øvre delen av vannveien og slipp av høyere minstevannføring enn omsøkt, er dette akseptabelt. Det er registrert en bekkekløft av A-verdi i Kvernåi. NVE har konkludert med at de registrerte verdiene i bekkekløften ikke vil bli påvirket i vesentlig grad av redusert vannføring og dermed vil ikke verdisetningen av kløften bli endret til tross for at det blir gitt konsesjon til bygging av Kvernåi kraftverk.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Norsk Grønnkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Kvernåi kraftverk med tunnelboring i den øvre del av vannveien. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Norsk Grønnkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer jordkabel på 500 m med spenning på 22 kV til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

A/S Eidefoss er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Norsk Grønnkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

A/S Eidefoss har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at Norsk Grønnkraft AS må betale anleggsbidrag for nødvendig opprustning av nettet i området basert på sin innmatede effekt. Det er i følge A/S Eidefoss kapasitet fra transformator og videre i nettet. Norsk Grønnkraft AS uttaler at de er villige til å betale anleggsbidrag for opprustning av nettet etter gjeldende regelverk.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten

av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	400
Alminnelig lavvannføring	l/s	17
5-persentil sommer	l/s	121
5-persentil vinter	l/s	9
Maksimal slukeevne	l/s	900
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	225
Minste driftsvannføring	l/s	40

Norsk Grønnkraft AS har søkt om en minstevannføring på 30 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 10 l/s resten av året. Lesja kommune ber i sin uttalelse at minstevannføringen for sommerhalvåret økes til 60 l/s for å ta hensyn til biologiske verdier og opplevelsesverdien. Fylkesmannen i Oppland og Oppland krever at det blir satt minstevannføring lik det som søker er omsøkt.

Ut fra de hydrologiske kurvene vil det i et normalår gå kun den omsøkte minstevannføringen på 30 l/s i lange perioder om sommeren i Kvernåi. Også flomtoppene vil dempes i stor grad og mye av den naturlige dynamikken vil forsvinne i vassdraget. NVE mener at for sommerhalvåret er den omsøkte verdien for lav for å kunne bøte på noe av de registrerte naturverdiene i elven, og på den visuelle effekten av Kvernåi. Om vinteren er vannføringen naturlig lav og forskjellen mellom før og etter utbygging er ikke avgjørende, slik NVE ser det.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på **100 l/s** i tiden **01.05. til 30.09** og **10 l/s** resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på **1 GWh/år**, basert på NVEs beregninger. Samlet produksjon vil da bli på **7,1 GWh/år**. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små

vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	
Inntak	Inntaket plasseres på kote 935 og skal bygges veiløst. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	I den øvre delen av vannveien skal det bores tunnel. Tunnelpåhogget plasseres slik at eksisterende stier ikke blir berørt. Detaljene rundt dette avgjøres i forbindelse med utarbeidelse av detaljplan. Resten av rørgaten skal graves/sprenges ned.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen bygges som omsøkt på kote 522, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	Mindre endringer kan godkjennes av NVEs miljøtilsyn ved detaljplanleggingen.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 40 l/s.
Installert effekt	Søknaden oppgir en maksimal installert effekt på 3,0 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 Peltonturbin. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan.
Vei	Midlertidige vei skal bygges opp til tunnelpåhogg og opprustning av permanente veier skal bygges i tråd med det

	som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan. Se vedlagt kart.
Avbøtende tiltak	Den øvre delen av rørgaten skal være boret tunnel, se for øvrig vilkår for vannvei.
Byggeperiode	Før anleggsarbeid settes i gang må det dokumenteres at det ikke forekommer hekking av hønehauk og fjellvåk i nærheten av anleggsområdet det året anleggsarbeidet skal utføres. Dersom det dokumenteres at det ikke er etablert hekking innen 15. april kan anleggsarbeidet igangsettes.

NVE forutsetter videre at søker følger opp forslag til avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden og som høringspartene har lagt til grunn for sin uttalelse:

- Oppsetting av hekkedekker for fossefall er et anbefalt tiltak som vil bli iverksatt.

Det skal i samråd med Fylkesmannen i Oppland gjennomføres registrering for å avklare eventuelle hekkelokaliteter for hønehauk innenfor influensområdet til prosjektet det året anleggsarbeidet skal utføres. Anleggsarbeid kan ikke utføres i perioden 1.3 – 15.7 innenfor en radius av 500 m av hekkelokaliteter for hønehauk, og i perioden 1.4 – 15.7 for fjellvåk. Se ellers i tabellen over for merknader til byggeperiode.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Kulturminnene id. 138198 og id. 138207 skal merkes og sikres i samarbeid med Oppland fylkeskommune i god tid før byggestart. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

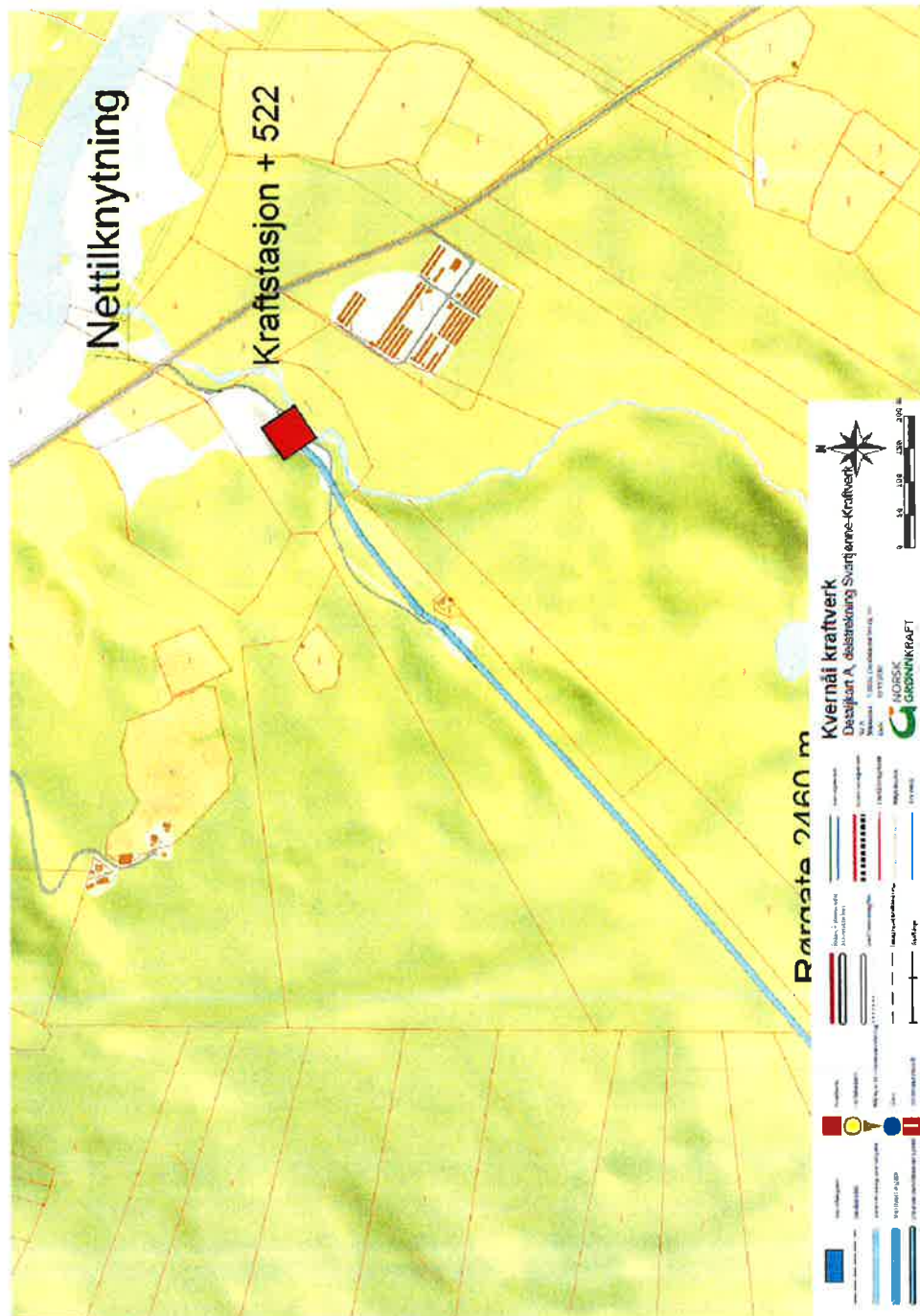
Øvrige forhold

Lesja kommune informerte i sitt brev den 23.07.13 om en pelsdyrfarm i nærheten av Kvernåi. Dette er et privatrettslig forhold som Norsk Grønnkraft og eier av pelsdyrfarm må avklare og er ikke noe NVE gir vilkår rundt.

Steinar Selsjord informerte den 10.04.13 om vannuttak til felles vanningsanlegg for flere gårdsbruk. Alle vannuttak der det foreligger rettslige krav/hjemmel til uttak av vann er privatrettslige forhold som Norsk Grønnkraft må avklare med de involverte partene. Slike rettshavere vil ha krav på vann av samme mengde og kvalitet som tidligere, både i anleggs- og driftsfasen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kart over de nedre delen av prosjektet.

Vedlegg 2: Kart over den øvre delene av prosjektet.

